

## GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 46/2000 rd

**Statsrådets skrivelse med anledning av Europeiska gemenskapernas kommissions förslag till en förordning av rådet om gemenskapspatent**

*Till stora utskottet*

### INLEDNING

#### *Remiss*

Riksdagens talman sände den 7 november 2000 statsrådets skrivelse med anledning av Europeiska gemenskapernas kommissions förslag till en förordning av rådet om gemenskapspatent (U 54/2000 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet skall lämna utlåtande i saken till stora utskottet.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- regeringsrådet Tuomas Aho, handels- och industriministeriet
- lagstiftningsrådet Jaana Jääskeläinen, justitieministeriet
- presidenten i högsta förvaltningsdomstolen Pekka Hallberg
- professor Mikael Hidén
- professor Rainer Oesch
- professor Tuomas Ojanen.

### STATSRÅDETS SKRIVELSE

#### *Förslaget*

Kommissionens förslag grundar sig på artikel 308 i EG-fördraget. Enligt den kan rådet genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta de åtgärder som behövs, om en åtgärd från gemenskapens sida skulle visa sig nödvändig för att inom den gemensamma marknadens ram förverkliga något av gemenskapens mål och om EG-fördraget inte innehåller de nödvändiga befogenheterna. Enligt samma rättsliga grund har man också förfarit i andra industrirättsliga lagstiftningsförslag.

Syftet med förordningen är att skapa ett gemenskapspatent som omfattar gemenskapens

hela territorium och är ett alternativ till nationellt patent eller det europeiska patent som Europeiska patentverket beviljar. Syftet är att Europeiska gemenskapen skall ansluta sig till Europeiska patentkonventionen och att Europeiska patentverket beviljar gemenskapspatentet enligt bestämmelserna i patentkonventionen. Förordningens bestämmelser skall tillämpas på gemenskapspatent som Europeiska patentverket beviljar.

#### *Statsrådets ståndpunkt*

Statsrådet understöder att ett system med gemenskapspatent, som omfattar hela gemenskapen och är enhetligt till sina rättsliga verkning-

ar, skapas. Statsrådet anser att det vid den fortsatta beredningen av förslaget till förordning bör fästas uppmärksamhet i synnerhet vid rättskydds- och kostnadssynpunkter i fråga om domstolssystemet och vid de teknologipolitiska

verkningarna av det arrangemang som gäller språken. Dessutom bör också de nationella patentmyndigheternas verksamhetsmöjligheter och verksamhetens ekonomiska förutsättningar uppmärksammas.

## UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

### *Motivering*

*Domstolssystemet.* Enligt förslaget till förordning behandlas talan som gäller giltighet av och intrång i gemenskapspatent av en särskild gemenskapsdomstol för immaterialrätt som inrättas för behandling av dessa tvistemål. Förslaget berör grunderna i unionens domstolssystem eftersom det är fråga om den första domstolen inom gemenskapen som har befogenheter att behandla tvistemål mellan privata personer. Det är helt klart att för att en sådan utveckling av domstolssystemet skall kunna genomföras krävs ändringar i grundfördragen. Förändringen kan, beroende på hur den i detalj genomförs, även påverka statens suveränitet. Enligt utskottet är det viktigt att behandlingen av tvister som gäller gemenskapspatent alltid sker så att den enskildes rättsskydd och en rättvis rättegång är tryggad.

*Arrangemang som gäller språket.* Enligt det föreslagna språkarrangemanget meddelas och offentliggörs gemenskapspatent på ett av Europeiska patentverkets arbetsspråk (engelska, franska och tyska), och översätts dessutom patentkraven till verkets två övriga arbetsspråk. Förslaget innebär ett undantag från unionens princip om likställigheten mellan medlemsstaternas officiella språk och bestämmelserna i Europeiska patentkonventionens artikel 65 om översättning av den europeiska patentskriften. I fråga om översättningarna bygger förslaget till förordning på frivillighet. Enligt artikel 58 i förslaget kan patentinnehavaren till verket ge in översättningar till flera eller samtliga av gemenskapens officiella språk. Allmänheten har tillgång till översättningarna vid verket. Ett gemenskapspatent är giltigt också utan översättningar.

Med hänsyn till gemenskapspatentets betydelse i fråga om rättigheter och förpliktelser är det problematiskt att patentskrifterna inte nödvändigtvis finns på alla medlemsstaters officiella språk. Därför antar man i en situation, där intrång görs i ett patent, att den som gjort intrånget i patentet i god tro inte har haft möjlighet att bekanta sig med patentet på det officiella språket i sin hemstat. Den av intrånget föranledda skadeståndsskyldigheten anses då inträda i och med att översättningen av patentskriften har delgetts den som gjort intrånget på det officiella språk i dennes hemstat som han eller hon kan. Det föreslagna delgivandet är enligt utskottet en nödvändig åtgärd för att trygga svarandens rättsskydd i det fall då patentskrifterna inte finns att tillgå på det officiella språket i hans eller hennes hemstat.

Ansökningar som gäller gemenskapspatent skall göras enligt Europeiska patentkonventionens bestämmelser. Ansökan om gemenskapspatent skall således göras på ett av Europeiska patentverkets arbetsspråk. I de fall som avses i artikel 14.2 i Europeiska patentkonventionen får en person lämna in en europeisk patentansökan på ett språk som är officiellt språk på hans eller hennes hemort. I detta fall måste en översättning till något av verkets officiella språk ges in inom en angiven frist. Med tanke på de i 17 § 2 mom. i grundlagen avsedda språkliga rättigheterna är det viktigt att en ansökan om gemenskapspatent kan anhängiggöras på finska eller svenska. Utskottet fäster också uppmärksamhet vid bestämmelserna i artikel 21.3 i EG-fördraget. Enligt dem kan unionens medborgare skriva till unionens institutioner på något av de språk som nämns i artikel 314 och få svar på samma språk. I denna artikel nämns också finska och svenska.

Enligt artikel 41.4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skall var och en kunna vända sig till unionens institutioner på något av fördragens officiella språk och få svar på samma språk. Vid den fortsatta beredningen bör Europeiska patentverkets ställning i förhållande till de bestämmelser som gäller unionens institutioner och verk utredas.

### *Utlåtande*

Grundlagsutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

*att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i saken.*

Helsingfors den 8 december 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Paula Kokkonen /saml  
vordf. Riitta Prusti /sd  
medl. Tuija Brax /gröna  
Klaus Hellberg /sd  
Esko Helle /vänst  
Gunnar Jansson /sv  
Jouko Jääskeläinen /fkf  
Jouni Lehtimäki /saml  
Johannes Leppänen /cent

Pekka Nousiainen /cent  
Heli Paasio /sd  
Osmo Puhakka /cent  
Pekka Ravi /saml  
Markku Rossi /cent  
Petri Salo /saml  
Arto Seppälä /sd  
ers. Jukka Mikkola /sd.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Sami Manninen.

